

**ЯСЛИ, ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ТОО БОЛОН БАРИЛГА БАЙГУУЛАМЖ, УЛААНБААТАР ХОТОД
ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА ТӨРИЙН ӨМЧИТ БОЛОН ТӨРИЙН БУС ӨМЧИТ
ИХ, ДЭЭД СУРГУУЛЬ, ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИУДЫН ТӨЛБӨРИЙН
ТАЛААРХ СУДАЛГАА (Харьцуулсан судалгаа)**

Т. Мягмаржав

Нийгмийн бодлого боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны байнгын хорооны дарга, Улсын Их Хурлын гишүүн Д. Очирбатын захиалгаар ясли, цэцэрлэгийн тоо болон барилга байгууламж, Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж байгаа төрийн өмчит болон төрийн бус өмчит их, дээд сургууль, ерөнхий боловсролын сургуулиудын төлбөрийн талаарх судалгааг захиалгын дагуу хийж гүйцэтгэв.

Хувьчлалын талаарх мэдээлэл¹⁰⁵

Улсын Их Хурлын “Аймаг нийслэлийн өмчид эд хөрөнгө шилжүүлэх тухай” 1999 оны 29 дүгээр тогтоолоор аймаг орон нутаг, нийслэлийн цэцэрлэг яслиудын өмч төрийн өмчөөс орон нутгийн өмчид шилжсэн бөгөөд 1990-1999 оны хооронд Төрийн өмчийн цэцэрлэг, ясли хувьчлагдаагүй байна.

2010 оны байдлаар 162 цэцэрлэгт яслийн бүлэг шинээр нээн ажиллуулсанаас 33 нь хувийн ясли ажээ. Боловсрол, соёл шинжлэх ухааны яамнаас гаргасан 2011-2012 оны хичээлийн жилийн урьдчилсан мэдээгээр нийт улсын хэмжээнд 880 цэцэрлэг байгаагийн 735 нь төрийн өмчит, 145 нь төрийн бус өмчит ба зөвхөн нийслэлийн хэмжээнд 172 төрийн өмчит, 128 төрийн бус өмчит цэцэрлэг тус тус ажиллаж байна. Улаанбаатар хотод нийслэлийн өмчит Баянгол дүүрэгт нялхасын клиник сувилал, Хан-Уул, Баянзүрх, Сонгинохайрхан дүүрэг тус бүрт нэг хүүхдийн клиник сувилал нийт 4 сувилалтай.

Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яамны мэдээлэл¹⁰⁶

Сургуулийн өмнөх боловсролын өнөөгийн байдал

- Улсын хэмжээнд цэцэрлэгт 166,7 мянган хүүхэд хүмүүжиж байгаа ба сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалт 76,7 хувь, цэцэрлэгийн хамран сургалт 62,0 хувьд хүрч сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалт 2008 онтой харьцуулахад 20,5 хувиар өссөн байна.

Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалт нэмэгдэхэд нөлөөлсөн хүчин зүйлс:

- Эрх зүйн таатай орчин бүрдсэн 2008 онд батлагдсан сургуулийн өмнөх боловсролын тухай хуулиар хүүхдийн цэцэрлэгийн бүх зардлыг төрөөс хариуцан санхүүжүүлэх болсон нь гэр бүл, эцэг эхчүүдэд, ялангуяа нийгмийн эмзэг давхаргын гэр бүлд эрх зүйн таатай орчныг бүрдүүлсэн.

Сургуульд элсэх нас өөрчлөгдсөн Боловсролын тухай хуульд заасны дагуу ерөнхий боловсролыг 12 жилийн тогтолцоонд шилжүүлж байгаатай холбоотойгоор хүүхдийн сургуульд элсэн суралцах нас 6 болсон нь эцэг эх, хүүхдэд сургуульд элсэх бэлтгэлийг хангах зайлшгүй хэрэгцээ бий болсон.

¹⁰⁵ Төрийн өмчийн хорооноос ирүүлсэн мэдээлэл

¹⁰⁶ Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яамны мэдээлэл

Цэцэрлэгийн барилгын тухай мэдээлэл¹⁰⁷

Цэцэрлэгийн барилгыг шинээр барих болон хувилбарт сургалтыг өргөжүүлэх талаар Засгийн газраас жил бүр шинээр барих хүүхдийн цэцэрлэгийн тоог 2008 оноос хойш нийт 101 цэцэрлэгийн барилгыг шинээр барьж, орны тоог 8355-аар нэмэгдүүлсэн байна.

Хүснэгт 1

д/д	Он	Суудал	Барилга
1.	2008	720	17
2.	2009	1825	22
3.	2010	2640	29
4.	2011	3170	33
	Дүн	8355	101

Шинээр ашиглалтанд оруулсан цэцэрлэгийн барилгын болон орны тоо

Мөн хөдөөгийн баг бүрийг гэр цэцэрлэгтэй болгоход анхаарч одоогийн байдлаар нийт багийн 50 хувьд буюу 600 багт гэр цэцэрлэг ажилласан бөгөөд 2011 онд 200, ирэх онд 200 гэр цэцэрлэг нэмж ажиллуулахаар төлөвлөжээ. Жил бүр хүүхдийн цэцэрлэгийн барилгыг засварлахад улсын төсвөөс зарцуулж байгаа хөрөнгийн хэмжээг нэмэгдүүлж 2008-2011 онд нийтдээ 231 цэцэрлэгийн барилгыг засварлахад нийт 8,9 тэрбум төгрөгийг зарцуулсан байна.

Хүснэгт 2

д/д	Он	Зарцуулсан хөрөнгө	Барилгын тоо
1	2008	2,9 тэрбум	82
2	2009	1 тэрбум	23
3	2010	2,7 тэрбум	63
4	2011	2,3 тэрбум	63
	Дүн	8,9 тэрбум	231

2008-2011 онд засварласан цэцэрлэгийн барилгын тоо, зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ

Жич: Нэг гэр цэцэрлэг нь: сургалтын болон амрах, хооллох зориулалттай 2 гэрээс бүрдэнэ.

Барилгын хүчин чадал, цаашид авах арга хэмжээний талаарх санал

Засгийн газраас цэцэрлэгийн барилгыг шинээр барихад болон гэр цэцэрлэг нийлүүлэх, цэцэрлэгт хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх, нэг бүлэгт буюу нэг багшид ноогдох хүүхдийн тоог норматив хэмжээнд байлгахын тулд зарцуулж буй хөрөнгийн хэмжээг жил бүр нэмэгдүүлж байгаа хэдий ч үүсэн бий болсон хэрэгцээг хангаж чадахгүй байна. Хүн амын өсөлт, аймаг, нийслэл рүү чиглэсэн шилжилт хөдөлгөөн үүнд ихээхэн нөлөө үзүүлж байна. Үндэсний статистикийн мэдээгээр 2000-2009 оны хооронд эхийн дундаж төрөлт 2,2-оос 2,7 болтол

¹⁰⁷ Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яамны мэдээлэл

өссөн байна. Төрөх насны буюу 20-29 насны хүн ам ба 0-4 насны буюу цэцэрлэгийн насны хүүхдийн тоо нийт хүн амын насны ангилал дотор эхний байруудыг эзэлж байна.

Төрөөс сургуулийн өмнөх боловсролын зардлыг хариуцаж байгаа бодлого эрх зүйн таатай орчин, хүн амын өсөлт, шилжилт хөдөлгөөн, цэцэрлэгийн барилгын хүрэлцээ зэргээс шалтгаалан үүссэн цэцэрлэгийн хүрэлцээгүй байдал ойрын жилүүдэд үргэлжлэх, цаашид хамран сургалт буурах хандлагатай байгааг 2010-2015 оны боловсролын салбарын мастер төлөвлөгөөнд тусгасан байна.¹⁰⁸

Хүснэгт 3

	2011	2012	2013	2014	2015
2-5 насны хүн ам	197,046	228,863	235,735	236,920	238,109
Цэцэрлэгийн хүчин чадал (хүүхдийн тоогоор)	96,652	99,652	102,652	105,652	108,652
Цэцэрлэгт хамрагдалт (хүүхдийн тоогоор)	122,105	122,105	122,105	122,105	122,105
Цэцэрлэгт хамрагдалт (хувиар)	62	53	52	52	51

Одоогийн байдлаар нийслэлийн 6 дүүргийн 40 хороо цэцэрлэггүй байна.

Хүснэгт 4

НИЙСЛЭЛИЙН ЦЭЦЭРЛЭГГҮЙ ХОРООД¹⁰⁹

д/д	Дүүрэг	Хорооны тоо /дугаар/		Цэцэрлэггүй хороодын дугаар	Тайлбар
		Нийт	Цэцэрлэггүй		
1	Баянгол	23	8	5,12,16,17,19,21,22,23	баригдахаар
2	Баянзүрх	28	8	4,7,17,21,24,26,27,28	
3	Багануур	5	1	5	
4	Багахангай	2			
5	Налайх	7	1	7	
6	Сүхбаатар	20	7	2,5,9,11,12,19,20	
7	Сонгинохайрхан	32	7	4,5,22,26,28,29,32	тавигдсан
8	Хан-Уул	16	4	6,8,15,16	
9	Чингэлтэй	19	4	5,8,11,16	
		152	40	26,30 хувь	

2011 оны 10 сарын 18-ны байдлаар

¹⁰⁸ Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яамны мэдээлэл

¹⁰⁹ Нийслэлийн боловсролын газар

Боловсролын салбарын статистик мэдээгээр одоо ашиглаж буй цэцэрлэгийн барилгуудын 68 хувь нь 1990 оноос өмнө баригдсан 20-50 жил ашиглагдсан эдгээрийн 30 хувь нь эрүүл ахуй, аюулгүй байдлын шаардлага хангахгүй болсон. Нийслэлийн цэцэрлэгийн 158 барилгын 34 хувь нь 1970 оноос өмнө баригдсан барилгууд байна. Түүнчлэн хуучирсан барилгууд урсгал засвар ашиглалтын зардлуудыг нэмэгдүүлдэг.

Иймд улсын хэмжээнд боловсролын салбарт нийт хэрэгцээтэй байгаа барилгын 36 хувь буюу 23,1 мянган хүүхдийн ор бүхий хүчин чадалтай 150 цэцэрлэгийн барилгыг барихад 66,2 тэрбум төгрөг шаардлагатай байна. Мөн боловсролын салбарын 165 барилгад мэргэжлийн хяналтын байгууллагын дүгнэлтээр “хангалтгүй” гэсэн үнэлгээ өгч яаралтай засвар шинэчлэлийн ажлыг хийх шаардлагатайг тогтоосон ба үүнийг оролцуулбал нийт 10,7 тэрбум төгрөг хэрэгцээтэй байна.

ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН БОЛОН ИХ, ДЭЭД СУРГУУЛИЙН ТАЛААР

2010-2011 оны хичээлийн жилийн эхний хагас жилийн байдлаар Нийслэлийн хэмжээнд Ерөнхий боловсролын төрийн өмчит сургууль 75, Ерөнхий боловсролын төрийн бус өмчит сургууль 72 хичээллэж байна. Төрийн өмчийн их, дээд сургууль 14 хичээллэж байгаа бөгөөд орон нутагт 3 салбартай, төрийн бус дээд сургууль нь 55 түүнээс орон нутагт 2 салбартай, төрийн өмчийн бус коллеж 23 байгаагийн орон нутагт 3, гадаадын их сургуулийн 5 салбар байдгаас орон нутагт 1 тус тус үйл ажиллагаагаа явуулж байна.¹¹⁰

НИЙСЛЭЛИЙН ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН ТӨРИЙН БУС ӨМЧИЙН СУРГУУЛИУДЫН СУРГАЛТЫН ТӨЛБӨРИЙН СУДАЛГАА¹¹¹ 2010 оны 11 сарын 13-ны байдлаар

Хүснэгт 5

Дүүрэг	Сургуулийн нэр	Сургалтын чиглэл	Сургалтын төлбөр /нэг хүүхдийн төлбөр мян.төг/		
			Бага анги	Дунд анги	Ахлах анги
БГД	Атланта	Ердийн, англи, хятад, солонгос хэл, математик	500	600	600
БГД	Билиг Оюу	Ердийн, англи хэл, математик	580	800	880
БГД	Гурван тамир	Ердийн, англи хэл, математик	980	980	980
БГД	Ирээдүй	Ердийн, математик	-	-	500
БГД	Номч	Ердийн, математик	800	800	-
БГД	Номуундалай	Ердийн, англи,хятад хэл, нийгмийн ухаан, математик	500	500	650
БГД	Оюуны нахиа	Ердийн, англи хэл, математик	990	990	1,100
БГД	Оюуны төв	Ердийн, англи хэл, мэдээлэл зүй, математик	1,100	1,100	1,500

¹¹⁰ БСШУЯ-ны мэргэжлийн боловсролын газар, Нийслэлийн боловсролын газар, Хувийн их, дээд сургуулиудын холбооноос ирүүлсэн мэдээлэл

¹¹¹ БСШУЯ-ны мэргэжлийн боловсролын газар, Нийслэлийн боловсролын газар, Хувийн их, дээд сургуулиудын холбооноос ирүүлсэн мэдээлэл

БГД	Русская гимназ	Орос хэлний	1,900	1,900	2,400
БГД	Сен Лизе	Ердийн, хятад хэл, математик	650	650	750
БГД	Хүслийн Өргөө	Ердийн, хятад хэл	500	800	800
БГД	Цацраг-Эрдэм	Ердийн, англи хэл	800	-	-
БГД	Шатлал	Ердийн, хятад хэл	750	750	750
БГД	Эхлэл	Ердийн, англи хэл, физик, математик	1,000	1,200	1,200
БГД	Эрдмийн далай	Ердийн, англи хэл, математик	800	800	1,200
БГД	Төгсбилэг	Ердийн, англи хэл, математик	800	-	-
БГД	Ургах наран	Ердийн, хятад хэл	1,200	1,200	1,400
БГД	Хүрээ - Тулга	Ердийн, гүнзгийрсэн бүлэгтэй	900	900	1,200
БГД	Гэгээрэл	Ердийн, гүнзгийрсэн бүлэгтэй	1,040	780	585
БЗД	Арвис	Ердийн, англи хэл, математик	850	950	950
БЗД	Алтан зам	Хятад хэлний	950	950	-
БЗД	Билгүүн номч	Орос хэлний	850	900	900
БЗД	Их засаг	Ердийн, хятад хэл	1,000	1,000	1,000
БЗД	Кириллица	Орос хэлний	1,200	-	-
БЗД	Хишиг	Хятад хэл, математик	1,050	1,050	1,050
БЗД	УБ дунд	Англи хэл	900	1,000	1,000
БЗД	УБ лицей	Орос хэлний	1,680	1,780	3,466
БЗД	Мон-Турк	Англи хэл, математик	-	-	1,800
БЗД	Төгс-Дэлгэрэх	Математик, англи хэлний	850	950	1,150
БЗД	Шинэ Монгол	Ердийн, математик, англи хэл	1,800	1,900	2,000
БЗД	Эрэл	Англи хэлний	2,450	2,650	2,850
БЗД	Оюунлаг	Ердийн, математик, англи хэлний	1,000	1,000	1,000
БЗД	Билгийн үүдэн	Орос хэлний	770	850	950
БЗД	Нан Шен	Ердийн, гадаад хэлний	360	300	250
БЗД	Итгэл	Англи хэлний	-	2,800	4,500
БЗД	Халх сэтгэмж	Гадаад хэлний	550	600	600
СБД	Орчлон	Англи хэлний	7,000	9,000	6,975
СБД	Кингс Кидс	Англи хэлний	1,500	1,500	1,500
СБД	Эрдэм төгс	Математик	750	750	750
СБД	Ертөнц	Ердийн, англи, хятад хэл	600	600	600

СБД	Сант	Англи хэлний	1,500	2,250	3,000
СБД	Шинэ үе	Англи хэлний, математик	1,300	1,300	1,300
СБД	Евро-Ази	Ердийн, англи хэл, математик	300	-	600
СБД	Сакура	Япон	600	650	700
СБД	Үй цай	Хятад хэлний	1,500	1,500	1,500
СБД	Галакси	Орос хэлний	1,500	1,500	1,500
СБД	Хобби	Англи хэл	4,200	4,500	5,000
СБД	Монгол Хятад найрамдал	Хятад хэлний	700	700	700
СБД	Соёмбо	Ердийн, математик	800	-	-
СБД	Молор	Ердийн, математик	350	-	-
СБД	Болор	Ердийн, математик	700	700	700
СБД	Искра	Ердийн, англи, орос хэл, математик	400	400	400
СБД	Түгээмэл	Ердийн, англи, хятад хэл, математик	-	-	500
СБД	Хүлэг	Ердийн, англи, хими, биологи, математик	-	-	1,020
СБД	Ub элит	Англи хэлний	6,000	7,000	8,000
СБД	Солонго	Ердийн, хятад хэл	300	-	-
СХД	Батномуун	Англи хэл, математик, компьютер	450	450	450
СХД	номуун	Математик	1,000	850	850
СХД	Чандмань	Ердийн, англи хэл, математик	300	300	350
СХД	ромашка	Ердийн, англи хэл, математик	950	950	1,250
СХД	тольт	Гадаад хэлний	800	900	1,000
ЧД	Зуунбилиг	Англи хэлний	650	750	850
ЧД	Наран	Япон хэлний	700	800	800
ЧД	Чинхур	Хятад хэлний	700	700	700
ЧД	Чингай	Хятад хэлний	400	650	650
ЧД	Тоолол	Математик	-	-	300
ЧД	Олонлог	Англи хэлний	2,000	2,000	2,000
ХУД	Орхон	Ердийн, гадаад хэлний	680	580	540
ХУД	Аварга	Биентамир, гадаад хэл	-	-	300
ХУД	Америк сургууль	Гадаад хэлний	7,975	9,425	12,325
НД	Голомт ЦС	Ердийн, англи хэл, математик	-	-	40

**НИЙСЛЭЛИЙН ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН ТӨРИЙН ӨМЧИЙН СУРГУУЛИУДЫН
СУРГАЛТЫН ТӨЛБӨРИЙН СУДАЛГАА¹¹²**

2010 оны 11 сарын 13-ны байдлаар

Сургуулийн нэр	Сургалтын чиглэл	Сургалтын төлбөр /нэг хүүхдийн төлбөр мян.төг/		
		Бага анги	Дунд анги	Ахлах анги
13-р сургууль	Ердийн, англи хэл, математик	90	110	100
19-р сургууль	Ердийн, англи, хятад хэл мате	25	40	40
20-р сургууль	Ердийн, англи, орос хэл, хими, математик	60	70	80
28-р сургууль	Ердийн, англи хэл хими	70	80	0
38-р сургууль	Ердийн, герман хэл	60	70	80
40-р сургууль	Ердийн, математик	65	80	0
47-р сургууль	Ердийн, англи, математик	65	90	95
51-р сургууль	Ердийн, англи хэл, математик	80	100	0
73-р сургууль	Ердийн, англи хэл, математик	65	85	90
93-р сургууль	Ердийн, англи хэл, математик	80	112	0
113-р сургууль	Ердийн, хими, математик	0	80	80
Монгени	Ердийн, гадаад хэл математик	288.5	288.5	288.5
Сэтгэмж	Ердийн, англи хэл, математик	50	70	20
ОУЦС	Ердийн, англи хэл, математик	97	97	97
ЭӨЦС	Ердийн, англи хэл, математик	88	125	0
ЭУЦС	Ердийн, англи, хятад, япон хэл, мэдээлэл зүй, математик	50	60	0
14-р сургууль	Ердийн, физик, математик	60	90	95
21-р сургууль	Ердийн, хими			Лицей-400
33-р сургууль	Ердийн, англи, орос хэл, хими, математик	69	98	103
44-р сургууль	Ердийн, англи хэл, хими, математик	60	70	75
48-р сургууль	Ердийн, гадаад хэл, математик	70	80	90
53-р сургууль	Ердийн, математик	45	50	50
79-р сургууль	Ердийн, математик		45	

¹¹² БСШУЯ-ны мэргэжлийн боловсролын газар, Нийслэлийн боловсролын газар, Хувийн их, дээд сургуулиудын холбооноос ирүүлсэн мэдээлэл

84-р сургууль	Ердийн, англи, япон хэл, математик	90	128	134
87-р сургууль	Ердийн, англи хэл, математик		60	
92-р сургууль	Ердийн, япон хэл	0	0	0
97-р сургууль	Ердийн, математик		90	100
111-р сургууль	Ердийн, математик			75
102-р сургууль	Ердийн, математик			80
Амгалан ЦС	Ердийн, англи хэл, хими, биологи, физик, математик		120	130
Баянзүрх ЦС	Ердийн, англи хэл, математик	60	80	80
Шавь ЦС	Ердийн, англи хэл, математик	60	70	80
Хангай цогцолбор	Ердийн, математик	50	50	50
1-р сургууль	Математик	90.5	128.0	134.5
2-р сургууль	Ердийн, англи хэл, математик		115.0	134.0
3-р сургууль	Ердийн, англи, солонгос хэл, математик	72.3	102.3	107.4
4-р сургууль	Ердийн, англи хэл, математик	-	-	-
6-р сургууль	Ердийн, англи хэл, хими, математик		74.0	96.0
11-р сургууль	Физик, математик		120.0	120.0
16-р сургууль	Ердийн, математик		41.0	41.0
31-р сургууль	Ердийн, математик, компьютер		30.0	30.0
35-р сургууль	Ердийн, англи хэл, математик		50.0	50.0
45-р сургууль	Ердийн, математик	35.0	40.0	45.0
58-р сургууль	Ердийн, монгол хэл, уран зохиол	40.0	40.0	40.0
Монгол Оросын 3-р сургууль	Орос хэлний	1,500.0	1,500.0	1,500.0
МУИС Байгаль-Эх лицей	Хими, биологи, физик, математик			600.0
Монгол Энэтхэгийн хамтарсан сургууль	Математик		200.0	200.0
ШУТИС Математик лицей	Математик		510.0	
ШУТИС Гадаад хэл лицей	Гадаад хэл		510.0	
ШУТИС Дизайн лицей	Зураг, дизайн		510.0	
ХҮДС Манлай лицей	Математик, гадаад хэл		615.0	
Спортын дунд сургууль	Спорт	90.0	90.0	90.0

12-р сургууль	Ердийн, англи, орос хэл, математик, компьютер	80	76	80
62-р сургууль	Ердийн, англи хэл, математик	-	50	55
67-р сургууль	Ердийн, англи хэл, математик	-	40	45
76-р сургууль	Ердийн, математик	30	-	40
105-р сургууль	Ердийн, англи хэл, хими, мате-к	-	40	50
Ирээдүй	Ердийн, англи хэл, хими, мате-к	50	70	90
5-р сургууль	Ердийн, хими, математик	80	90	100
17-р сургууль	Ердийн, математик	-	65	75
23-р сургууль	Гадаад хэлний	64.8	93.3	98.2
24-р сургууль	Ердийн, англи хэл, математик	76	90	95
49-р сургууль	Ердийн, англи хэл, математик	35	40	х
50-р сургууль	Ердийн, гадаад хэлний	50	70	-
57-р сургууль	Ердийн, хятад математик	-	60	-
БУЦСургууль	Ердийн, англи хэл, математик	54	64	74
15-р сургууль	Ердийн, математик	35	40	45
18-р сургууль	Гадаад хэлний	70	96	101
32-р сургууль	Ердийн, математик	70	90	105
41-р сургууль	Ердийн, хими, математик	45	50	55
52-р сургууль	Ердийн, математик	75	85	95
75-р сургууль	Ердийн, англи хэл, математик	70	80	90
114-р сургууль	Ердийн, англи хэл, математик	35	40	45
Гүн галуутай	Ердийн, англи хэл, математик	50	70	70
Боловсрол цогцолбор	Ердийн, англи хэл, математик	50	70	70

* * *

ОИХ.МН
СУДАЛГААНЫ САН

**ДЭЭД БОЛОВСРОЛЫН СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН НЭР, БАЙРШИЛ, ТӨЛБӨРИЙН
СУДАЛГАА**¹¹³ (2010-2011 оны хичээлийн жилийн эхний хагасын байдлаар)

Хүснэгт 7

№	Сургуулийн нэр	Байршил		Төлбөрийн хэмжээ	Тайлбар
		УБ хотод	Хөдөө орон нутагт		
	Төрийн өмчийн их сургууль (байршил)	9	1		
1	Батлан хамгаалахын их сургууль (УБ)	1		780 000	
2	Боловсролын их сургууль (УБ)	1		990 000	Архангайд салбартай.
3	Монгол Улсын их сургууль (УБ)	1		1 035 000	Завхан, Орхонд салбартай.
4	Соёл, урлагийн их сургууль (УБ)	1		959 322	Завханд салбартай.
5	Удирдлагын академи (УБ)	1			
6	Ховд их сургууль (Ховд)		1	1 148 700	Баян-Өлгийд салбартай.
7	Хөдөө аж ахуйн их сургууль (УБ)	1		1 092 000	
8	Шинжлэх ухаан, технологийн их сургууль (УБ)	1		1 041 000	Дархан-Уул, Орхон, Өвөрхангай, Сүхбаатарт салбартай.
9	Эрүүл мэндийн шинжлэх ухааны их сургууль (УБ)	1		962 500	Говь-Алтай, Дархан-Уул, Дорноговьд салбартай.
10	Дотоод хэргийн их сургууль (УБ)	1		710 000	
	Төрийн өмчийн дээд сургууль (байршил)	2	2		
11	Дорнод дээд сургууль (Дорнод)		1	715 000	
12	Төмөр замын дээд сургууль (УБ)	1		875 000	
13	Ургамал, газар тариалангийн сургалт, эрдэм шинжилгээний хүрээлэн (ХААИС, Дархан-Уул)		1	775 000	
14	Үндэсний тагнуулын академи (УБ)	1		700 000	
	Төрийн өмчийн коллеж (байршил)	1	0		
15	Хөгжим бүжгийн коллеж (УБ)	1		660 000	
	Төрийн өмчийн сургуулийн дүн	12	3		

¹¹³ БСШУЯ-ны мэргэжлийн боловсролын газар, Нийслэлийн боловсролын газар, Хувийн их, дээд сургуулиудын холбооноос ирүүлсэн мэдээлэл

Төрийн бус өмчийн их сургууль (байршил)		4	0		
1	Их засаг их сургууль (УБ)	1		1 075 000	
2	Орхон их сургууль (УБ)	1		960 000	
3	Отгонтэнгэр их сургууль (УБ)	1		920 000	
4	Хүмүүнлэгийн ухааны их сургууль (УБ)	1		1 377 000	Дархан-Уулд салбартай.
Төрийн бус өмчийн дээд сургууль (байршил)		49	2		
5	Аварга дээд сургууль (УБ)	1		725 000	
6	Ач дээд сургууль (УБ)	1		1 650 000	
7	Билиг дээд сургууль (Хүмүүнлэгийн их сургуулийн харъяа, УБ)	1			
8	Бурхан шашны дээд сургууль (УБ)	1			
9	Газарчин дээд сургууль (УБ)	1		882 000	
10	Гурван-Эрдэнэ багшийн дээд сургууль (УБ)	1		803 000	
11	Дархан дээд сургууль (Дархан-Уул)		1		
12	Евро-Ази дээд сургууль (УБ)	1		845 000	
13	Жонон дээд сургууль (УБ)	1		798 000	
14	Засагт хан дээд сургууль (УБ)	1		750 000	
15	Зохиомж дээд сургууль (УБ)	1			
16	Идэр дээд сургууль (УБ)	1		800 000	
17	Их Монгол дээд сургууль (УБ)	1		750 000	
18	Либерти дээд сургууль (УБ)	1			
19	Мандах бүртгэл дээд сургууль (УБ)	1		850 000	Дархан-Уулд салбартай.
20	Маргад дээд сургууль (Орхон)		1		
21	Монгол дээд сургууль (УБ)	1		700 000	
22	Монгол бизнес дээд сургууль (УБ)	1		580 000	
23	Монголын үндэсний дээд сургууль (УБ)	1		895 000	
24	Монос дээд сургууль (УБ)	1		1 290 000	
25	Нийгмийн ухааны дээд сургууль (УБ)	1			
26	Олимп дээд сургууль (УБ)	1		750 000	
27	Олон улс судлалын дээд сургууль (УБ)	1		850 000	

Судалгааны эмхтгэл, XI боть

28	Олон улсын эдийн засаг, бизнесийн дээд сургууль (УБ)	1		680 000	
29	Оточ Манрамба дээд сургууль (УБ)	1		1 500 000	
30	Сан дээд сургууль (УБ)	1		1 000 000	
31	Санхүү, эдийн засгийн дээд сургууль (УБ)	1			
32	Сити дээд сургууль (УБ)	1		950 000	
33	Соёл-Эрдэм дээд сургууль (УБ)	1			
34	Соёмбо дээд сургууль (УБ)	1		760 000	
35	Сутай дээд сургууль (УБ)	1		780 000	
36	Сэрүүлэг дээд сургууль (УБ)	1		970 000	
37	Технологийн дээд сургууль / хуучнаар «Хүнсний технологийн коллеж» (УБ)	1		750 000	
38	Түшээ дээд сургууль (УБ)	1			
39	Тэнгэр дээд сургууль (УБ)	1		764 000	
40	Улаанбаатар дээд сургууль (УБ)	1		850 000	
41	Улаанбаатар-Эрдэм-Оюу дээд сургууль (УБ)	1		875 000	
42	Улаанбаатар-Эрдэм судлал дээд сургууль (УБ)	1			
43	Урлах эрдмийн дээд сургууль (УБ)	1			
44	Үндэсний биеийн тамирын дээд сургууль (УБ)	1			
45	Хангай дээд сургууль (УБ)	1		690 000	
46	Хөдөлмөрийн дээд сургууль (УБ)	1			Увсад салбартай.
47	Хүрээ дээд сургууль (УБ)	1		1 200 000	
48	Хэл иргэншлийн дээд сургууль (УБ)	1		890 000	
49	Хэл судлаач дээд сургууль (УБ)	1			
50	Чингэс хаан дээд сургууль (УБ)	1		750 000	
51	Шинэ иргэншил дээд сургууль (УБ)	1		800 000	
52	Шихихутаг дээд сургууль (УБ)	1		1 000 000	
53	Эдийн засаг, бизнесийн дээд сургууль (УБ)	1		780 000	
54	Эм Ай Ю дээд сургууль (УБ)	1		1 942 000	
55	Этүгэн дээд сургууль (УБ)	1			
Төрийн бус өмчийн коллеж (байршил)		23	3		

56	Барилгын технологийн коллеж (УБ)	1			
57	Бизнесийн коллеж (УБ)	1		700 000	
58	Глобал удирдагч коллеж (УБ)	1		1 650 000	
59	Гурван тамир коллеж (Архангай)		1		
60	Гүүр коллеж (УБ)	1		770 000	
61	Гэгээ коллеж (УБ)	1			
62	Далай ван коллеж (Хөвсгөл)		1		
63	Дизайн урлагийн коллеж («Барилга-Архитектур» корпораци, УБ)	1			
64	Их шавь коллеж (УБ)	1			
65	Мон-Алтиус коллеж (УБ)	1		750 000	
66	Монгол фермер коллеж (УБ)	1			
67	Номун далай коллеж (УБ)	1			
68	Санко коллеж (УБ)	1		700 000	
69	Сод хийморь коллеж (УБ)	1			
70	Старс коллеж (УБ)	1			
71	Сэтгүүлч коллеж (УБ)	1			
72	Техник, технологийн коллеж (УБ)	1			
73	Түгээмэл коллеж (УБ)	1		830 000	
74	Удирдлагын хөгжлийн коллеж (Дархан-Уул)		1		
75	Утга зохиол, нийгмийн ажилтны коллеж (УБ)	1			
76	Хантайшир коллеж (УБ)	1		710 000	
77	Цахим коллеж (УБ)	1			
78	Цэцээ гүн коллеж (УБ)	1		750 000	
79	Эко-Ази коллеж (УБ)	1			
80	Энх орчлон коллеж (УБ)	1		700 000	
81	Энэрэл коллеж (УБ)	1		765 000	
Төрийн бус өмчийн сургуулиудын дүн		76	5		
1	Плехановын нэрэмжит Эдийн засгийн академийн УБ дахь салбар (ОХУ, УБ)	1			
2	Дорнод Казакстаны их сургуулийн Баян-Өлгий аймаг дахь салбар (Казакстан, Баян-Өлгий)		1		

3	Дорнод Сибирийн Технологийн их сургуулийн УБ дахь салбар (ОХУ, УБ)	1			
4	Рафлес олон улсын институтын УБ дахь салбар (Сингапур, УБ)	1			
5	Эрхүүгийн Зам харилцааны улсын их сургуулийн УБ дахь салбар (ОХУ, УБ)	1			
	Гадаадын их сургуулийн салбарын дүн	4	1		
	Нийт дүн	92	9		

Тайлбар:

Хувийн их, дээд сургуулиудын холбоонд бүртгэгдээгүй сургуулиудын сургалтын төлбөрийн хэмжээг бүртгэх боломжгүй байна.

Дүгнэлт:

1. Төрийн өмчит их, дээд сургуулийн сургалтын төлбөр 660 000 – 1 148 000 төгрөг, төрийн бус өмчит их, дээд болон коллежийн төлбөр 690 000 – 1 650 000 төгрөг байна. Эдгээр сургуулиудад өдөр, орой, эчнээ ангиуд болон бакалавр, магистрийн сургалт төлбөрийн ялгаатай байдаг ч нийт төлбөрийн дунджаар гаргасан үзүүлэлт юм.
2. Төрийн өмчийн их дээд сургуулиудын сургалтын төлбөр 2010 оны хичээлийн жилд 9,4 хувиар өссөн байна.
3. Төрийн өмчийн сургуулийн сургалтын төлбөрийг төрийн бус (хувийн хэвшлийн) сургуулийн сургалтын төлбөртэй харьцуулбал 30 000 – 500 000 төгрөгийн зөрүүтэй байна.
4. “Эм Ай Ю” хувийн дээд сургуулийн төлбөр 1 942 000 байгаа нь төрийн болон төрийн бус өмчит сургуулиудаас хамгийн өндөр төлбөртэй нь байна.
5. Нийслэлийн ерөнхий боловсролын төрийн өмчийн сургуулиудаас Орос хэлний сургалттай Монгол-Оросын 3-р сургууль 1 500 000 төгрөг, Ердийн гадаад хэл, математикийн сургалттай Монгени сургууль 288 500 төгрөг, Ердийн гадаад хэл, математикийн сургалттай бусад сургуулиудын бага анги 25 000 - 97 000 төгрөг, дунд болон ахлах анги 40 000 – 615 000 төгрөгийн төлбөртэй,

Нийслэлийн ерөнхий боловсролын төрийн бус өмчийн сургуулиудаас Англи хэлний сургалттай Эрэл 2 450 000 – 2 850 000 төгрөг, Англи хэлний сургалттай УБ Элит 6 000 000 – 8 000 000 төгрөг, мөн Америк сургууль 7 975 000 – 12 325 000 төгрөг, Ердийн гадаад хэл, математикийн сургалттай бусад сургуулиудын бага анги 300 000 – 2 000 000 төгрөг, дунд болон ахлах анги 350 000 – 3 466 000 төгрөгийн төлбөртэй байгаа нь ерөнхий боловсролын сургуулийн төрийн өмчит сургуулийн сургалтын төлбөрийг төрийн бус өмчит сургуулийнхтай харьцуулахад бага ангийн хувьд 18 дахин бага, дунд болон ахлах ангийн төлбөр нь 6 дахин багаар төрийн өмчит сургуульд төлдөг тооцоо гарч байна.

* * *

Эх сурвалж:

1. БСШУЯамны Ерөнхий боловсролын газар
2. БСШУЯамны Мэргэжлийн боловсролын газар
3. Нийслэлийн боловсролын газар
4. Хувийн их, дээд сургуулиудын холбоо
5. Төрийн өмчийн хорооноос ирүүлсэн мэдээ материал

UIH.MN
СУДАЛГААНЫ САН